

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ny lag om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering och förslagen till följdändringar av övrig lagstiftning.

Den nya lagen innebär att den svenska lagstiftningen anpassas till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden (EU:s förordning om elektronisk identifiering). Med anledning av den nya lagstiftningen kommer den nu gällande signaturlagen att upphävas.

Regeringen föreslår att den nya lagen och lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2016.

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:72 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet5

 Ärendet och dess beredning.....5

 Bakgrund5

Utskottets överväganden.....7

 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk
 identifiering7

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....12

 Propositionen12

Bilaga 2

Regeringens lagförslag14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering,
 2. lag om ändring i rättegångsbalken,
 3. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
 4. lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988),
 5. lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.,
 6. lag om ändring i sparbankslagen (1987:619),
 7. lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
 8. lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614),
 9. lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220),
 10. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
 11. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
 12. lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,
 13. lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,
 14. lag om ändring i revisionslagen (1999:1079),
 15. lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt,
 16. lag om ändring i lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter,
 17. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),
 18. lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
 19. lag om ändring i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
 20. lag om ändring i lagen (2008:962) om valfrihetssystem,
 21. lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846),
 22. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043),
 23. lag om ändring i lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
 24. lag om ändring i lagen (2014:105) om insyn i finansiering av partier.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:72 punkterna 1–24.

Stockholm den 12 maj 2016

På trafikutskottets vägnar

Karin Svensson Smith

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Svensson Smith (MP), Pia Nilsson (S), Suzanne Svensson (S), Edward Riedl (M), Lars Mejern Larsson (S), Tony Wiklander (SD), Sten Bergheden (M), Anders Åkesson (C), Boriana Åberg (M), Jasenko Omanovic (S), Christina Örnebjär (L), Emma Wallrup (V), Robert Halef (KD), Johan Andersson (S), Teres Lindberg (S), Erik Ottoson (M) och Jimmy Ståhl (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2015/16:72 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering.

Propositionen syftar till att anpassa svenska bestämmelser på området till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden (EU:s förordning om elektronisk identifiering).

Propositionen grundar sig på och har i huvudsak samma innehåll som en promemoria från Regeringskansliet, Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen. Promemorian har remissbehandlats. Den 5 november 2015 beslutade regeringen att begära Lagrådets yttrande över de aktuella lagförslagen.

En förteckning över behandlade förslag finns i bilaga 1 och regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Bakgrund

Europaparlamentet och rådet har antagit EU:s förordning om elektronisk identifiering av den 23 juli 2014. Genom denna förordning upphävs den 1 juli 2016 också Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/93/EG av den 13 december 1999 om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer (signaturdirektivet). Syftet med förordningen är att öka förtroendet för elektroniska transaktioner på den inre marknaden genom att tillhandahålla en gemensam grund för ett säkert elektroniskt samspel mellan privatpersoner, företag och offentliga myndigheter, och därigenom öka effektiviteten hos offentliga och privata digitala tjänster samt i elektronisk affärsverksamhet och e-handel inom EU.

Förordningen innehåller regler om betrodda tjänster, vilket avser en elektronisk tjänst som vanligen tillhandahålls mot en ekonomisk ersättning och som består av skapande, kontroll och validering av elektroniska underskrifter, elektroniska stämplat eller elektroniska tidsstämplingar, eller av elektroniska tjänster för rekommenderade leveranser och certifikat med anknytning till dessa tjänster. En elektronisk stämpel utgör för en juridisk person motsvarigheten till en elektronisk underskrift av en fysisk person. Med elektronisk tidsstämpling avses uppgifter i elektronisk form som binder andra uppgifter i elektronisk form till en viss tidpunkt och därmed utgör bevis för att de senare uppgifterna existerade vid den angivna tidpunkten. Elektroniska tjänster för rekommenderade leveranser gör det möjligt att överföra uppgifter mellan tredje män på elektronisk väg på ett sätt som tillhandahåller bevis om

uppgifternas hantering, inklusive sändande och mottagande, och som skyddar uppgifterna mot risken för förlust, skada eller otillåtna ändringar.

I artikel 1 i förordningen om elektronisk identifiering anges att målet med förordningen är att säkerställa en väl fungerande marknad och att uppnå en lämplig säkerhetsnivå för medel för elektronisk identifiering och betrodda tjänster. Förordningen syftar också till att öka förtroendet för elektroniska transaktioner på den inre marknaden genom att tillhandahålla en gemensam grund för ett säkert elektroniskt samspel mellan företag, medborgare och offentliga myndigheter. Därigenom är målet att öka effektiviteten hos offentliga och privata e-tjänster samt i elektronisk affärsverksamhet och e-handel i unionen.

Enligt artikel 2 i förordningen gäller denna för system för elektronisk identifiering som en medlemsstat har anmält och tillhandahållare av betrodda tjänster som är etablerade inom unionen. Vidare framgår att förordningen inte gäller tillhandahållande av betrodda tjänster som till följd av nationell lagstiftning eller avtal mellan en avgränsad krets deltagare endast används inom slutna system. Den påverkar inte heller bestämmelser i nationell lagstiftning eller unionslagstiftningen som avser ingående av avtal och deras giltighet eller andra rättsliga eller förfarandemässiga skyldigheter som rör formkrav.

I förordningen anges också principen om en inre marknad. Den som tillhandahåller betrodda tjänster i en medlemsstat får inte hindras att tillhandahålla sådana tjänster i en annan medlemsstat av skäl som omfattas av förordningen. Produkter och betrodda tjänster som överensstämmer med förordningen ska omfattas av fri rörlighet på den inre marknaden. Genom ömsesidigt erkännande av medel för elektronisk identifiering ska tillhandahållandet av tjänster över gränser på den inre marknaden underlättas. Det finns också i förordningen bestämmelser om gränsöverskridande elektronisk identifiering och allmänna bestämmelser om betrodda tjänster och kvalificerade betrodda tjänster samt särskilda bestämmelser om elektroniska underskrifter, elektroniska stämplatser, elektroniska tidsstämplingar, elektroniska tjänster för rekommenderade leveranser och autentisering av webbplatser.

Utskottets överväganden

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering

Utskottets förslag i korthet

Utskottet antar regeringens förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering. Riksdagen antar också regeringens förslag om att upphäva den s.k. signaturlagen samt de föreslagna följdändringarna i övrig lagstiftning som berörs av EU-förordningen.

Propositionen

I proposition 2015/16:72 föreslår regeringen en ny lag där de nationella bestämmelser som behövs för att komplettera EU:s förordning om elektronisk identifiering samlas. Den nya lagen ersätter lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer (signaturlagen) som byggde på signaturdirektivet, vilket kommer upphävas genom förordningen om elektronisk identifiering. I signaturlagen finns vissa lagbestämmelser inom det område som EU:s förordning om elektronisk identifiering omfattar. Signaturlagen täcker dock endast en del av EU-förordningens område eftersom den infördes för att genomföra signaturdirektivet. Mot den bakgrunden bör enligt regeringen de lagbestämmelser som är nödvändiga till följd av EU-förordningen samlas i en ny lag med kompletterande bestämmelser om elektronisk identifiering.

Utgångspunkterna för regeringens bedömning är att behovet av elektroniska ersättare för namnteckningar ökar i takt med att fler och fler transaktioner genomförs elektroniskt. Elektronisk identifiering och elektronisk underskrift är därför viktiga förutsättningar för att privatpersoner och företag ska kunna använda digitala tjänster. En e-legitimation är en elektronisk identitetshandling som bl.a. kan användas för att identifiera innehavare på elektronisk väg. Den kan användas av både enskilda och företrädare för företag eller myndigheter vid åtkomst till olika typer av e-tjänster.

Nuvarande reglering

I svensk rätt saknas i stor utsträckning särskilda bestämmelser om elektronisk identifiering, betrodda tjänster, elektroniska stämplat, elektroniska tidsstämplingar, elektroniska tjänster för rekommenderade leveranser, autentisering av webbplatser och elektroniska dokument.

I signaturlagen finns det bestämmelser om elektroniska underskrifter. Vidare finns bestämmelser om säkra anordningar för signaturframställning, om kvalificerat certifikat för elektroniska signaturer och om utfärdande av

sådana certifikat. Med en elektronisk signatur avses data i elektronisk form som är fogade till eller logiskt knutna till andra elektroniska data och som används för att kontrollera att innehållet härrör från den som framstår som utställare och att innehållet inte har förvanskats.

Lagen skiljer mellan avancerade och kvalificerade elektroniska signaturer. En avancerad elektronisk signatur är knuten uteslutande till en undertecknare, gör det möjligt att identifiera undertecknaren, är skapad med hjälpmedel som endast undertecknaren kontrollerar och är knuten till andra elektroniska data på ett sådant sätt att förvanskningar av dessa data kan upptäckas. En kvalificerad elektronisk signatur är en avancerad elektronisk signatur som är baserad på ett kvalificerat certifikat och som är skapad av en säker anordning för signaturframställning. Post- och Telestyrelsen (PTS) är tillsynsmyndighet enligt signaturlagen. Den som avser att utfärda kvalificerade certifikat till allmänheten ska anmäla det till PTS. Det finns också i ett antal författningar bestämmelser om att handlingar som ska vara undertecknade får undertecknas med avancerade elektroniska signaturer enligt signaturlagen. Vidare förekommer det författningsbestämmelser som endast allmänt hänvisar till elektroniska signaturer utan att ange att signaturen ska vara av en viss kvalitet.

När det gäller elektronisk identifiering finns viss författningsreglering i socialförsäkringsbalken och i lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering. I 111 kap. 5 § andra stycket socialförsäkringsbalken anges att kontroll av användares identitet i självbetjäningstjänster ska ske med certifikat till vilka en säker identifieringsfunktion är knuten, om det är fråga om tillgång till personuppgifter. Vidare följer av 111 kap. 6 § första stycket i balken att en annan metod för identifiering får användas om den är tillräckligt säker med hänsyn till risken för integritetsintrång eller annan skada. I övrigt saknas det författningsreglering som specifikt rör krav på medel för elektronisk identifiering eller på hur elektronisk identifiering ska gå till.

Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen och föreslagna förändringar i gällande lagstiftning

EU-förordningen är bindande i sin helhet och direkt tillämplig i varje medlemsstat. Enligt regeringen bör EU-förordningen dock kompletteras med bestämmelser om granskning av kvalificerade tillhandahållare av betrodda tjänster, om certifiering av anordningar för skapande av kvalificerade elektroniska underskrifter m.m. samt om tillsyn och överklagande.

Regeringen föreslår att de nya bestämmelser som är nödvändiga med anledning av EU-förordningen ska samlas i en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering. Eftersom lagen syftar till att komplettera EU-förordningens bestämmelser anförts att termer och uttryck i lagen bör ha samma betydelse som i EU-förordningen. Regeringen föreslår vidare att den nya lagen ska innehålla bestämmelser om att ackreditering av sådana organ för bedömning av överensstämmelse som

ska granska kvalificerade tillhandahållare av betrodda tjänster finns i förordning (EG) nr 765/2008 och i lagen om ackreditering och teknisk kontroll. Ackreditering enligt denna förordning innebär att ett nationellt ackrediteringsorgan förklarar att ett organ för bedömning av överensstämmelse uppfyller kraven i harmoniserade standarder och, i förekommande fall, ytterligare krav. I Sverige är Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) nationellt ackrediteringsorgan. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om krav för ackreditering av sådana organ, om hur bedömningar av överensstämmelse ska göras och om rapportering av bedömningar av överensstämmelse. Regeringen avser att ge PTS i uppdrag att meddela sådana föreskrifter. För att inte harmoniseringssträvandet ska äventyras är det viktigt att de föreskrifter som kan komma att behövas i så stor utsträckning som möjligt tar hänsyn till internationellt standardiseringsarbete.

Regeringen konstaterar också att det enligt EU-förordningen krävs att medlemsstaterna ska utse lämpliga offentliga eller privata organ som certifierar att anordningarna för skapande av kvalificerade elektroniska underskrifter och anordningar för skapande av kvalificerade elektroniska stämplat överensstämmer med förordningens krav. Certifiering av sådana anordningar innebär att de bedömts uppfylla särskilda krav som ställs i standarder eller andra normerande dokument. Regeringen avser att ge Sveriges certifieringsorgan för it-säkerhet (CCSEC) vid Försvarets materielverk uppdraget att ansvara för certifieringen. Bestämmelserna i EU-förordningen innebär att det blir obligatoriskt med certifiering av anordning för skapande av kvalificerade elektroniska underskrifter och anordning för skapande av kvalificerade elektroniska stämplat. Regeringen föreslår att närmare föreskrifter om detta enligt den nya lagen ska kunna meddelas av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer. Regeringen avser att utse Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att meddela föreskrifter om anordningarnas säkerhetsegenskaper och PTS att meddela de övriga föreskrifter om certifieringen som behövs.

EU-förordningen ställer också krav på medlemsstaterna att utse ett tillsynsorgan (tillsynsmyndighet), ett uppdrag som regeringen avser ge till PTS. Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över efterlevnaden av EU:s förordning om elektronisk identifiering och rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen samt över efterlevnaden av den nya lagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av denna. Tillsynsmyndigheten ska också enligt regeringens förslag ha rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen och ha rätt att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, förutom bostäder, där verksamheten bedrivs. Tillsynsmyndigheten ska också ha rätt att få biträde av Kronofogdemyndigheten för tillsynen. Tillsynsmyndigheten ska också få meddela de förelägganden och förbud som behövs för tillsynen, vilka ska få förenas med vite. Tillsynsmyndigheten ska vidare ges möjlighet att bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart. De beslut som tillsynsmyndigheten fattar ska också enligt

lagförslaget kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. För överklagande av förvaltningsdomstols avgörande till kammarrätt ska det enligt lagförslaget krävas prövningstillstånd.

I EU:s förordning om elektronisk identifiering har termen elektronisk signatur ersatts av termen elektronisk underskrift. Av definitionen i artikel 3 i EU-förordningen följer att en avancerad elektronisk underskrift ska vara unikt knuten till en undertecknare och att undertecknaren ska kunna identifieras genom den. Den ska också vara skapad på grundval av uppgifter för skapande av elektroniska underskrifter som undertecknaren med hög grad av tillförlitlighet kan använda uteslutande under sin egen kontroll och den ska även vara kopplad till de undertecknande uppgifterna på ett sådant sätt att alla efterföljande ändringar av uppgifterna kan upptäckas. Regeringen konstaterar att den sakliga skillnaden mellan termen avancerad elektronisk signatur i signaturlagen och termen avancerad elektronisk underskrift i EU-förordningen är mycket liten samt att laghänvisningar till avancerade elektroniska signaturer enligt signaturlagen bör ersättas med hänvisningar till avancerade elektroniska underskrifter enligt EU-förordningen när signaturlagen upphävs. Regeringen föreslår också att i de fall där lagbestämmelser direkt eller indirekt endast allmänt hänvisar till den elektroniska signaturen, utan att ange att signaturen ska vara av en viss kvalitet, bör dessa hänvisningar ändras så att det i stället hänvisas till elektroniska underskrifter. Av tydlighetsskäl bör enligt regeringen också övriga lagbestämmelser som innehåller termen signatur i betydelsen elektronisk signatur ändras på motsvarande sätt så att termen underskrift används i stället.

I enlighet med vad som gäller enligt signaturlagen bör enligt regeringen ordningen att tillsynsmyndighetens verksamhet ska vara avgiftsfinansierad av dem som berörs av verksamheten kvarstå. I EU-förordningen utökas tillsynsmyndighetens uppdrag i förhållande till vad som gällde enligt signaturlagen till att avse tillsyn över alla betrodda tjänster, såväl kvalificerade som icke-kvalificerade. Möjligheten att ta ut avgifter bör därför utvidgas till att gälla alla tillhandahållare av betrodda tjänster. Dessutom bör den gälla tillsynsmyndighetens verksamhet enligt den nya lagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt enligt EU-förordningen och rättsakter som meddelats med stöd av denna. Regeringen föreslår att den eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten ska få meddela föreskrifter om skyldighet för tillhandahållare av betrodda tjänster att betala avgift för tillsynsmyndighetens verksamhet.

De nya bestämmelserna föreslås börja gälla den 1 juli 2016 samtidigt som den nu gällande signaturlagen upphör att gälla.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att EU-förordningens regler är bindande och direkt tillämpliga och att de lagbestämmelser som föreslås syftar till att komplettera EU-förordningens bestämmelser, så att den kan få fullt genomslag. Förslagen

har utformats med utgångspunkt i att de framsteg som signaturlagen bidragit med när det gäller att öka förtroendet för elektroniska transaktioner ska tas till vara. Utskottet välkomnar regeringens lagförslag och instämmer i regeringens bedömning att den kompletterande lagstiftning som behövs bör samlas i en och samma lag.

Utskottet delar även regeringens bedömning att marknadens aktörer kan komma att påverkas av föreskrifter om krav för ackreditering och föreskrifter om certifiering av anordningar för skapande av kvalificerade elektroniska stämplat, i den mån dessa inte överensstämmer med befintliga ordningar på området. Utskottet noterar att regeringen bedömt att PTS bör vara tillsynsmyndighet och ha föreskriftsrätt på området. Utgångspunkten är enligt regeringen att PTS uppgifter ska finansieras med avgifter, i likhet med vad som gällt för dess verksamhet som tillsynsmyndighet enligt signaturlagen. Utskottet noterar dock även att bedömningen i den bakomliggande promemorian, som Regeringskansliet utarbetade i samband med att propositionen skulle tas fram, var att E-legitimationsnämnden borde ha ansvaret för detta område. Med utgångspunkt från bl.a. detta har regeringen föreslagit ett tillskott på 10 000 000 kronor per år 2016–2019 för att stärka E-legitimationsnämndens verksamhet med att genomföra EU-förordningen om elektronisk identifiering (prop. 2015/16:1). Utskottet noterar vidare att regeringen med hänsyn till den ändrade ansvarsfördelningen har bedömt att den kan behöva återkomma med förslag till omfördelning av dessa medel. Utskottet konstaterar också att Sveriges certifieringsorgan för it-säkerhet vid Försvarets materielverk föreslås bli certifieringsorgan för anordningar för skapande av kvalificerade elektroniska stämplat. Kostnaderna för det tillkommande arbetet bedöms bli blygsamma och förväntas rymmas inom ramen för redan tilldelat anslag för denna verksamhet och avgifter för tillkommande certifieringar. Behovet av en eventuell ökning av anslaget kommer dock enligt regeringen att följas upp. Utskottet gör ingen annan bedömning än regeringen vad gäller val av tillsynsmyndigheter och finansieringsform, men vill framhålla vikten av att regeringen följer upp behovet av eventuellt ökade anslag till PTS på det sätt som har meddelats, för att möjliggöra en effektiv tillsynsverksamhet och därmed ett fullt genomslag av EU-förordningens bestämmelser.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen antar regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:72 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614).
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220).
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554).
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker.
14. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079).
15. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt.
16. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter.
17. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).
18. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling.

19. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.
20. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:962) om valfrihetssystem.
21. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846).
22. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043).
23. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.
24. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:105) om insyn i finansiering av partier.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen (EU:s förordning om elektronisk identifiering).

Termer och uttryck i lagen har samma betydelse som i EU:s förordning om elektronisk identifiering.

Granskning av kvalificerade tillhandahållare av betrodda tjänster

2 § Bestämmelser om ackreditering av sådana organ för bedömning av överensstämmelse som i enlighet med artikel 20 i EU:s förordning om elektronisk identifiering ska granska kvalificerade tillhandahållare av betrodda tjänster, finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 och i lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. krav för ackreditering av organ för bedömning av överensstämmelse,
2. hur bedömningar av överensstämmelse ska göras, och
3. rapportering av bedömningar av överensstämmelse.

Certifiering av anordningar

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om certifiering av anordningar för skapande av kvalificerade elektroniska underskrifter och anordningar för skapande av kvalificerade elektroniska stämplat.

Tillsyn

4 § Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) ska

1. fullgöra tillsynsorganets uppgifter enligt EU:s förordning om elektronisk identifiering och rättsakter som har meddelats med stöd av den förordningen, och
2. utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

5 § Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Tillsynsmyndigheten har också rätt att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, dock inte bostäder, där verksamhet som står under tillsyn bedrivs.

Tillsynsmyndigheten har rätt att få biträde av Kronofogdemyndigheten för tillsyn enligt första och andra styckena.

6 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för efterlevnaden av

1. EU:s förordning om elektronisk identifiering och rättsakter som har meddelats med stöd av den förordningen, och
 2. denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.
- Förelägganden och förbud får förenas med vite.

Tillsynsmyndigheten får bestämma att beslut enligt första stycket ska gälla omedelbart.

Avgifter

7 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om skyldighet för tillhandahållare av betrodda tjänster att betala avgift för tillsynsmyndighetens verksamhet enligt denna lag.

Överklagande

8 § Tillsynsmyndighetens beslut enligt EU:s förordning om elektronisk identifiering och rättsakter som har meddelats med stöd av den förordningen, samt enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.
 2. Genom lagen upphävs lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.
 3. Bestämmelserna om skadestånd i 14 och 15 §§ i den upphävda lagen gäller dock fortfarande för skada som har åsamkats före upphävandet.

2 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 45 kap. 4 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

45 kap.

4 §¹

I stämningsansökan ska åklagaren uppgive:

1. den tilltalade,
2. målsäganden, om någon sådan finns,
3. den brottsliga gärningen med uppgift om tid och plats för dess förövande och de övriga omständigheter som behövs för dess kännetecknande samt de bestämmelser som är tillämpliga,
4. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt
5. de omständigheter som gör domstolen behörig, om inte behörigheten framgår på annat sätt.

Vill åklagaren i samband med att åtalet väcks även väcka talan om enskilt anspråk enligt 22 kap. 2 §, ska åklagaren i ansökan lämna uppgift om anspråket och de omständigheter som det grundas på samt de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Om den tilltalade är eller har varit anhöllen eller häktad på grund av misstanke om brott som omfattas av åtalet, ska åklagaren ange detta i stämningsansökan. Uppgift ska dessutom lämnas om tiden för frihetsberövandet.

Har åklagaren några önskemål om hur målet ska handläggas, bör dessa anges i stämningsansökan.

Ansökan ska vara undertecknad av åklagaren. En ansökan som ges in på elektronisk väg ska vara undertecknad med en elektronisk signatur enligt 2 § lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer eller överföras på ett sätt som uppfyller motsvarande krav på säkerhet.

Ansökan ska vara undertecknad av åklagaren. En ansökan som ges in på elektronisk väg ska vara undertecknad med en *sådan* elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen, eller överföras på ett sätt som uppfyller motsvarande krav på säkerhet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2012:326.

3 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 111 kap. 1, 5 och 6 §§ och rubriken närmast före 111 kap. 5 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

111 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- tillämpningsområdet i 2 §,
- vad som är självbetjäningstjänster i 3 §,
- när självbetjäningstjänster kan användas i 4 §,
- elektronisk *signatur* i 5 och 6 §§, och
- elektronisk *underskrift* i 5 och 6 §§, och
- när en uppgift anses ha kommit in i 7 §.

Elektronisk signatur

Elektronisk underskrift

5 §

En enskild som lämnar uppgifter i samband med att han eller hon använder en självbetjäningstjänst ska använda en sådan elektronisk *signatur* som avses i 2 § lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

En enskild som lämnar uppgifter i samband med att han eller hon använder en självbetjäningstjänst ska använda en sådan elektronisk *underskrift* som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Om det är fråga om att få tillgång till personuppgifter ska certifikat, till vilket en säker identifieringsfunktion är knuten, användas för kontroll av användarens identitet.

6 §

Om det finns någon annan metod än som avses i 5 § för identifiering eller skydd mot förvanskning av uppgifter som är tillräckligt säker med hänsyn till risken för integritetsintrång eller annan skada får dock den användas.

Elektronisk *signatur* ska dock alltid användas när uppgifter ska lämnas på heder och samvete.

Elektronisk *underskrift* ska dock alltid användas när uppgifter ska lämnas på heder och samvete.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

4 Förslag till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 8 § fastighetsbildningslagen (1970:988)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

8 §²

En ansökan om fastighetsbildning ska vara skriftlig och ges in till lantmäterimyndigheten. En muntlig ansökan som görs vid ett förrättnings-sammanträde ska dock godtas om den väckta frågan lämpligen kan prövas vid samma förrättning.

Sökanden ska ange den åtgärd som han eller hon önskar genomförd samt uppge den eller de fastigheter som han eller hon för talan för. Om det kan anses skäligt att sökanden skaffar uppgifter om det eller om sökanden ändå har tillgång till uppgifterna, ska han eller hon också ange de andra fastigheter som saken angår samt namn på fastighetsägarna och på de innehavare av servitut, nyttjanderätt eller rätt till elektrisk kraft som kan beröras av åtgärden.

En ansökan ska undertecknas eller *signeras elektroniskt* av sökanden eller sökandens ombud.

En ansökan ska undertecknas eller *skrivas under med en elektronisk underskrift* av sökanden eller sökandens ombud.

Till en ansökan ska sökanden bifoga de handlingar som han eller hon har och som är av betydelse för saken.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Lagen omtryckt 1992:1212.

² Senaste lydelse 2014:1342.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.

Härigenom föreskrivs att 11 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §¹

Säljaren får hos Kronofogdemyndigheten söka handräckning för att återta varan under förutsättning att det rörande avbetalningsköpet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för köparen har dokumenterats uppgifter om förbehållet om återtaganderätt, kontantpriset, kreditbeloppet, kreditavtalets löptid, kreditfordringen och tidpunkterna för betalning. Dokumentet ska ha undertecknats av köparen eller *signerats* av denne med en sådan avancerad elektronisk *signatur* som avses i 2 § lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Säljaren får hos Kronofogdemyndigheten söka handräckning för att återta varan under förutsättning att det rörande avbetalningsköpet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för köparen har dokumenterats uppgifter om förbehållet om återtaganderätt, kontantpriset, kreditbeloppet, kreditavtalets löptid, kreditfordringen och tidpunkterna för betalning. Dokumentet ska ha undertecknats av köparen eller *skrivits under* av denne med en sådan avancerad elektronisk *underskrift* som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2012:67.

6 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 § sparbankslagen (1987:619)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §²

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med *en sådan* avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Lagen omtryckt 1996:1005.

² Senaste lydelse 2007:1460.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 7 §

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med *en sådan* avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2008:83.

8 Förslag till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614)

Härigenom föreskrivs att rubriken närmast före 1 kap. 9 § bostadsrättslagen (1991:614) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

**Undertecknande med
elektronisk *signatur*¹**

**Undertecknande med
elektronisk *underskrift***

9 §

Bestämmelsen i 1 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller i fråga om bostadsrättsföreningar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2008:84.

9 Förslag till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 9 § stiftelselagen (1994:1220) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 9 §¹

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med *en sådan* avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodde tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2008:86.

10 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § och 8 kap. 3 a § årsredovisningslagen (1995:1554) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §¹

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, ska årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, ska även denne skriva under årsredovisningen.

I handelsbolag ska årsredovisningen skrivas under av samtliga obegränsat ansvariga delägare.

I en gruppering enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) ska årsredovisningen skrivas under av samtliga ledamöter i grupperingens församling och av direktören. I ett konsortium enligt rådets förordning (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium) ska årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter eller av direktören. Om både en styrelse och en direktör är utsedda i konsortiet, ska årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter och av direktören.

I stiftelser med anknuten förvaltning ska årsredovisningen skrivas under av förvaltaren eller, om ett handelsbolag är stiftelsens förvaltare, av samtliga bolagsmän som företräder bolaget.

I övriga företag ska årsredovisningen skrivas under av den redovisningsskyldige eller dennes ställföreträdare.

Om årsredovisningen upprättas i elektronisk form, ska den under-tecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Om årsredovisningen upprättas i elektronisk form, ska den under-tecknas med *en sådan* avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och be-trodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre markna-den och om upphävande av direk-tiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Om någon av dem som undertecknar årsredovisningen har anmält en avvikande mening, ska yttrandet fogas till redovisningen. I fall som avses

¹ Senaste lydelse 2014:1386.

i första stycket gäller detta dock endast om den avvikande meningen har antecknats till styrelsens protokoll.

Årsredovisningen ska innehålla uppgift om den dag då den undertecknades.

8 kap.

3 a §²

Handlingar som avses i 3 § får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten.

Ett bevis om fastställelse enligt 3 § 1 eller 2 får undertecknas med en elektronisk <i>signatur</i> .	Ett bevis om fastställelse enligt 3 § 1 eller 2 får undertecknas med en elektronisk <i>underskrift</i> .
---	--

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om

1. elektronisk överföring till registreringsmyndigheten av sådana handlingar som avses i 3 §,

2. bestyrkande av att en elektronisk kopia överensstämmer med originalet, och

3. den elektroniska <i>signaturen</i> enligt andra stycket.	3. den elektroniska <i>underskriften</i> enligt andra stycket.
---	--

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

² Senaste lydelse 2008:89.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 5 a § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

5 a §¹

Handlingar som avses i 5 § får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten.

Ett bevis om fastställelse enligt 5 § andra stycket får undertecknas med en elektronisk <i>signatur</i> .	Ett bevis om fastställelse enligt 5 § andra stycket får undertecknas med en elektronisk <i>underskrift</i> .
---	--

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om

1. elektronisk överföring till registreringsmyndigheten av sådana handlingar som avses i 5 §,

2. bestyrkande av att en elektronisk kopia överensstämmer med originalet, och

3. den elektroniska <i>signaturen</i> enligt andra stycket.	3. den elektroniska <i>underskriften</i> enligt andra stycket.
---	--

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2007:1461.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 5 a § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

5 a §¹

Handlingar som avses i 5 § får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten.

Ett bevis om fastställelse enligt 5 § andra stycket får undertecknas med en elektronisk <i>signatur</i> .	Ett bevis om fastställelse enligt 5 § andra stycket får undertecknas med en elektronisk <i>underskrift</i> .
---	--

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om

1. elektronisk överföring till registreringsmyndigheten av sådana handlingar som avses i 5 §,

2. bestyrkande av att en elektronisk kopia överensstämmer med originalet, och

3. den elektroniska <i>signaturen</i> enligt andra stycket.	3. den elektroniska <i>underskriften</i> enligt andra stycket.
---	--

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2007:1462.

13 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 7 § lagen (1995:1570) om medlemsbanker ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §¹

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk *signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer*.

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med *en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodde tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2007:1464.

14 Förslag till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079)

Härigenom föreskrivs att 2 a § och rubriken närmast före 2 a § revisionslagen (1999:1079) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

**Undertecknande med
elektronisk signatur¹**

**Undertecknande med
elektronisk underskrift**

2 a §²

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får undertecknas med *en sådan* avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2008:91.

² Senaste lydelse 2008:91.

15 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt

Härigenom föreskrivs att rubriken närmast före 1 kap. 6 § lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

**Undertecknande med
elektronisk *signatur*¹**

**Undertecknande med
elektronisk *underskrift***

6 §

Bestämmelsen i 1 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också i fråga om kooperativa hyresrättsföreningar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2008:85.

16 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 5 § lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap. 5 §¹

En ansökan om att öppna ett konto eller en ansökan om registrering i unionsregistret ska vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller dennes ombud. En sådan ansökan får *signeras* och överföras elektroniskt.

En ansökan om att öppna ett konto eller en ansökan om registrering i unionsregistret ska vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller dennes ombud. En sådan ansökan får *undertecknas* och överföras elektroniskt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2011:1103.

17 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 13 § och rubriken närmast före 1 kap. 13 § aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Undertecknande med elektronisk *signatur*

Undertecknande med elektronisk *underskrift*

En handling enligt denna lag som *skall* vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk *signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer*.

13 §¹

En handling enligt denna lag som *ska* vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med *en sådan* avancerad elektronisk *underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2006:486.

18 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 10 § och 9 kap. 3 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 §

Med *kontrakt* avses ett skriftligt avtal med ekonomiska villkor som

1. sluts mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer,

2. avser utförande av byggtrepenad, leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster, och

3. undertecknas av parterna eller *signeras* av dem med en elektronisk *signatur*.

3. undertecknas av parterna eller *skrivs under* av dem med en elektronisk *underskrift*.

9 kap.

3 §

Information om de specifikationer som är nödvändiga för elektronisk inlämning av anbudssökningar och anbud, inbegripet kryptering, *skall* finnas tillgänglig för alla berörda parter.

En upphandlande myndighet får kräva att elektroniska anbud *skall* vara försedda med en avancerad elektronisk *signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer*.

En upphandlande myndighet *skall* ha sådan utrustning att den elektroniskt kan ta emot anbudssökningar, anbud, ritningar och planer på ett säkert sätt. Utrustningen *skall* vara försedd med sådana säkerhetsanordningar att vissa uppgifter går att få fram, att bara behöriga personer *skall* få tillgång till uppgifterna och att det *skall* gå

Information om de specifikationer som är nödvändiga för elektronisk inlämning av anbudssökningar och anbud, inbegripet kryptering, *ska* finnas tillgänglig för alla berörda parter.

En upphandlande myndighet får kräva att elektroniska anbud *ska* vara försedda med en *sådan* avancerad elektronisk *underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodna tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen*.

En upphandlande myndighet *ska* ha sådan utrustning att den elektroniskt kan ta emot anbudssökningar, anbud, ritningar och planer på ett säkert sätt. Utrustningen *ska* vara försedd med sådana säkerhetsanordningar att vissa uppgifter går att få fram, att bara behöriga personer *ska* få tillgång till uppgifterna och att det *ska* gå att spåra om

att spåra om någon obehörig har tagit del av uppgifterna. någon obehörig har tagit del av uppgifterna.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om säkerhetsanordningarna.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

19 Förslag till lag om ändring lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 10 § och 9 kap. 3 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 §

Med *kontrakt* avses ett skriftligt avtal med ekonomiska villkor som

1. sluts mellan en eller flera upphandlande enheter och en eller flera leverantörer,

2. avser utförande av byggtreprenad, leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster, och

3. undertecknas av parterna eller *signeras* av dem med en elektronisk *signatur*.

3. undertecknas av parterna eller *skrivs under* av dem med en elektronisk *underskrift*.

9 kap.

3 §

Information om de specifikationer som är nödvändiga för elektronisk inlämning av anbudssökningar och anbud, inbegripet kryptering, *skall* finnas tillgänglig för alla berörda parter.

En upphandlande enhet får kräva att elektroniska anbud *skall* vara försedda med en avancerad elektronisk *signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer*.

En upphandlande enhet *skall* ha sådan utrustning att den elektroniskt kan ta emot anbudssökningar, anbud, ritningar och planer på ett säkert sätt. Utrustningen *skall* vara försedd med sådana säkerhetsanordningar att vissa uppgifter går att få fram, att bara behöriga personer *skall* få tillgång till upp-

Information om de specifikationer som är nödvändiga för elektronisk inlämning av anbudssökningar och anbud, inbegripet kryptering, *ska* finnas tillgänglig för alla berörda parter.

En upphandlande enhet får kräva att elektroniska anbud *ska* vara försedda med en *sådan* avancerad elektronisk *underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen*.

En upphandlande enhet *ska* ha sådan utrustning att den elektroniskt kan ta emot anbudssökningar, anbud, ritningar och planer på ett säkert sätt. Utrustningen *ska* vara försedd med sådana säkerhetsanordningar att vissa uppgifter går att få fram, att bara behöriga personer *ska* få tillgång till upp-

gifterna och att det *skall* gå att spå- terna och att det *ska* gå att spå-
ra om någon obehörig har tagit del om någon obehörig har tagit del av
av uppgifterna. uppgifterna.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om säkerhetsanordningarna.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

20 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:962) om valfrihetssystem

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § lagen (2008:962) om valfrihetssystem ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §

Med *kontrakt* avses ett skriftligt avtal med ekonomiska villkor som

1. sluts mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer,

2. avser tillhandahållandet av tjänster, och

3. undertecknas av parterna eller 3. undertecknas av parterna eller
signeras av dem med en elektro- *skrivs under* av dem med en elek-
tronisk *underskrift*.
signatur.

Kontraktet kan även innehålla andra villkor än ekonomiska.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

21 Förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846)

Härigenom föreskrivs att 43 § konsumentkreditlagen (2010:1846) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

43 §¹

Kreditgivaren får hos Kronofogdemyndigheten söka handräckning för att återta varan under förutsättning att det rörande kreditköpet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för köparen har dokumenterats uppgifter om förbehållet om återtaganderätt, kontantpriset, kreditbeloppet, kreditavtalets löptid, kreditfordran och tidpunkterna för betalning. Dokumentet ska ha undertecknats av köparen eller signerats av denne med en sådan avancerad elektronisk *signatur* som avses i 2 § lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska *signaturer*.

Kreditgivaren får hos Kronofogdemyndigheten söka handräckning för att återta varan under förutsättning att det rörande kreditköpet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för köparen har dokumenterats uppgifter om förbehållet om återtaganderätt, kontantpriset, kreditbeloppet, kreditavtalets löptid, kreditfordran och tidpunkterna för betalning. Dokumentet ska ha undertecknats av köparen eller skrivits under av denne med en sådan avancerad elektronisk *underskrift* som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och be- trodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

En ansökan om handräckning ska göras skriftligen. Det ska anges i ansökan hur stor del av kreditfordran som är obetald. Om kreditgivaren gör anspråk på dröjsmålsränta, ska det också uppges i ansökan vad kreditgivaren fordrar i den delen. En styrkt kopia av det dokument som anges i första stycket ska fogas till ansökan.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2012:69.

22 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 4 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

4 §

Bestämmelserna i 1 kap. 4–7 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar om moderförening, dotterföretag, koncern och avancerad elektronisk *signatur* ska gälla för ömsesidiga försäkringsbolag.

Bestämmelserna i 1 kap. 4–7 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar om moderförening, dotterföretag, koncern och avancerad elektronisk *underskrift* ska gälla för ömsesidiga försäkringsbolag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

23 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 14 § och 10 kap. 3 § lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

14 §

Med *kontrakt* avses ett skriftligt avtal med ekonomiska villkor som

1. sluts mellan en eller flera upphandlande myndigheter eller enheter och en eller flera leverantörer,

2. avser utförande av byggtreprenad, leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster, och

3. undertecknas av parterna eller signeras av dem med en elektronisk signatur.

3. undertecknas av parterna eller skrivs under av dem med en elektronisk underskrift.

10 kap.

3 §

Information om de specifikationer som är nödvändiga för elektronisk inlämning av anbudsansökningar och anbud, inbegripet kryptering, ska finnas tillgänglig för alla berörda parter.

En upphandlande myndighet eller enhet får kräva att elektroniska anbud ska vara försedda med en avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

En upphandlande myndighet eller enhet får kräva att elektroniska anbud ska vara försedda med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

En upphandlande myndighet eller enhet ska ha sådan utrustning att den elektroniskt kan ta emot anbudsansökningar, anbud, ritningar och planer på ett säkert sätt. Utrustningen ska vara försedd med sådana säkerhetsanordningar att vissa uppgifter går att få fram, att bara behöriga personer ska få tillgång till uppgifterna och att det ska gå att spåra om någon obehörig har tagit del av uppgifterna.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om säkerhetsanordningarna.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

24 Lag om ändring i lagen (2014:105) om insyn i finansiering av partier

Härigenom föreskrivs att 11 § lagen (2014:105) om insyn i finansiering av partier ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

En intäktsredovisning eller en anmälan enligt 10 § andra stycket ska skrivas under av den som är behörig företrädare för partiet på central nivå.

Om en handling som avses i första stycket upprättas elektroniskt, ska den undertecknas med en avancerad elektronisk *signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer*.

Om en handling som avses i första stycket upprättas elektroniskt, ska den undertecknas med en *sådan* avancerad elektronisk *underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.